

Perspectiefnota 2017

6 juni 2016

*‘Ambities financieel vertaald:
inkleuren en kiezen’*

Inhoudsopgave Perspectiefnota 2017

1. Inleiding	3
2. Algemeen financieel perspectief	4
2.1. Uitgangspunten Begroting 2017	5
2.2. Algemene uitkering	6
2.3. Gemeenschappelijke regelingen	6
2.4. Autonome ontwikkelingen	7
2.5. Ambities Samenlevingsagenda	7
2.6. Ruimtescheppende maatregelen	10
2.7. Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	12
2.8. Risico's en kansen	13
3. Uiteenzetting financiële positie	14
4. Zoekrichtingen op weg naar een sluitende begroting	16
5. Van Perspectiefnota naar begroting	19
5.1. Algemene beschouwingen	19
5.2. Proces op weg naar de begroting	19
5.3. Planning	19
Bijlage 1: Overzicht budgetten voor ambities Samenlevingsagenda Begroting 2016	20
Bijlage 2: Overzicht budgetten voor ambities Samenlevingsagenda na Perspectiefnota 2017	21

1. Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota voor de periode 2017 tot en met 2020 met als thema:

‘Ambities financieel vertaald: inkleuren en kiezen!’

Het gemeentebestuur wil het dorp nog mooier en beter maken, teneinde een fijne, gezonde, goede en mooie leefomgeving voor de inwoners te creëren. Dit willen we uitvoeren bij gelijkblijvende woonlasten. In de Samenlevingsagenda zijn de grote ontwikkelingen op het gebied van werk, zorg en jeugd, in het centrumhart en op het gebied van duurzaamheid opgenomen. Het uitgangspunt daarbij is dat we bij elke vraag kiezen voor een oplossing die past bij de schaal en het karakter van Alblasserdam. Dit doen we onder het motto 'Samen doen'. Samen doen met inwoners, verenigingen, instellingen en bedrijven. Wij willen de komende jaren benutten om samen met de gemeenschap het Alblasserdamse karakter te versterken. Dit doen wij door middel van (gewenste en benodigde) vernieuwing en creativiteit. Het college heeft haar ambities uit de samenlevingsagenda in de perspectiefnota verder financieel vertaald. Om dit binnen een financieel gezonde begroting te doen moeten keuzes worden gemaakt.

Jaarlijks € 1,0 miljoen beschikbaar voor de Samenlevingsagenda

In de Perspectiefnota 2017 is jaarlijks geld beschikbaar voor uitvoering van de Samenlevingsagenda. Dit bedrag loopt op tot jaarlijks € 1,0 miljoen vanaf 2019. Met dit geld kan de gemeente deze collegeperiode ook starten met de uitvoering van projecten als de renovatie van het gemeentehuis, de herontwikkeling van het Raadhuisplein, het verplaatsen van het woonwagencentrum, de herinrichting van het Lammetjeswiel en het Scheldeplein. Het Raadhuisplein, het Lammetjeswiel en Scheldeplein worden de huiskamers respectievelijk tuinkamer van Alblasserdam.

Keuzes maken: nieuw voor oud

De gemeente krijgt meer geld van het Rijk uit het gemeentefonds. Deze extra middelen zijn nog niet genoeg om alle ambities voor het dorp te kunnen realiseren. De gemeente zal ook keuzes moeten maken. In de Perspectiefnota zijn al enkele maatregelen opgenomen. Het College wil de kosten van bouw- en woningtoezicht in balans brengen met de dalende opbrengst uit bouwleges. Ook heeft het College de ambitie om vanuit duurzaamheid restafval sterk te reduceren en daarmee de kosten van de inzameling van dit afval aanzienlijk terug te dringen.

De Perspectiefnota 2017 laat zien dat de kosten in de jaren 2017 tot en met 2020 nog hoger zijn dan de opbrengsten. De gemeente wil in november een structureel sluitende begroting vaststellen, waarin de kosten en opbrengsten wel aan elkaar gelijk zijn. Daarvoor moeten nog keuzes gemaakt worden. Voor de jaren 2017 tot en met 2020 moet nog jaarlijks een bedrag worden gevonden dat oploopt tot € 395.000 in 2020. Het college denkt het extra geld te kunnen vinden door goed te kijken naar welke bestaande activiteiten niet meer bijdragen aan de doelen van het dorp. Daarmee komt geld beschikbaar voor de nieuwe ontwikkeling die het dorp mooier maken.

Zoekrichtingen op weg naar een gezonde meerjarenbegroting

Het college streeft ernaar in november bij de behandeling van de begroting met voorstellen te komen voor de benodigde extra financiële ruimte voor de jaren 2017 tot en met 2020. In de Perspectiefnota 2017 geeft het college aan via welke zoekrichtingen de voorstellen worden uitgewerkt. In het lokaal-democratisch proces heeft de raad de taak en verantwoordelijkheid van richtinggeven aan het college, wij kijken er naar uit de discussie met u te voeren over: de keuzes in deze Perspectiefnota en de zoekrichtingen op weg naar een gezonde meerjarenbegroting. De gemeenteraad behandelt de Perspectiefnota 2017 op 28 en 29 juni tijdens de algemene beschouwingen.

2. Algemeen financieel perspectief

In dit hoofdstuk informeren wij u over het algemeen financieel perspectief. We starten met een overzicht van de veranderingen ten opzichte van de Begroting 2016 en het Meerjarenperspectief 2017-2019.

Het financiële meerjarenperspectief 2017-2020 ziet er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
Geraamd resultaat Begroting 2016	158	55	0	-/- 515
Begrotingswijzigingen tot 1e Burap 2016	-	-	-	-
Resultaat na wijziging voor PPN 2017	158	55	0	-/- 515
PPN 2017:				
Algemene uitkering	144	291	316	679
Gemeenschappelijke regelingen	-/- 211	-/- 95	-/- 95	-/- 95
Overige autonome ontwikkelingen	-/- 280	-/- 326	-/- 279	-/- 326
Ambities samenlevingsagenda	-/- 69	-/- 75	-/- 415	-/- 410
Ruimtescheppende maatregelen:				
- heroverweging op Begroting 2016	-/- 10	-/- 10	-/- 110	-/- 110
- nieuwe lijnen / maatregelen 2017	140	120	359	382
Totaal mutaties PPN 2017	-/- 286	-/- 96	-/- 224	120
Geraamd resultaat PPN 2017	-/- 128	-/- 41	-/- 224	-/- 395

Voor een goed beeld van het financieel meerjarenperspectief is naast het geraamd resultaat ook inzicht nodig in het onderscheid tussen incidenteel en structureel resultaat. Het structureel resultaat geeft weer of er sprake is van een 'structureel sluitende begroting'.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
Structureel resultaat Begroting 2016 (A)	158	55	0	-/- 515
Mutaties resultaat PPN 2017:	-/- 286	-/- 96	-/- 224	120
- waarvan mutaties incidentele baten en lasten (incl. mutaties reserves)	0	0	0	0
Mutaties structurele baten en lasten in PPN 2017 (B)	-/- 286	-/- 96	-/- 224	120
Structureel resultaat PPN 2017 (A + B)	-/- 128	-/- 41	-/- 224	-/- 395

Vooralsnog is in deze Perspectiefnota sprake van structurele tekorten in alle jaren. Onze doelstelling is in de begroting 2017 voor alle jaren een 'structureel' sluitende begroting te presenteren. Daarbij wordt het coalitieakkoord gevolgd, waarbij is afgesproken dat voor de woonlasten als totaal een 0-lijn wordt gehanteerd en dat wij streven naar lastenverlichting voor inwoners en bedrijven. Wij maken hierop alleen een uitzondering als het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt.

De financiële mutaties, die in deze Perspectiefnota zijn verwerkt, worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

2.1. Uitgangspunten Begroting 2017

Bij het opstellen van de Begroting 2017 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Onderwerp	Uitgangspunten voor de Begroting 2017
Personele budgetten	Op dit moment voorzien wij geen nieuwe cao ontwikkelingen op basis waarvan de personele kosten met betrekking tot onze ambtenaren stijgen. Er is hierdoor op dit onderdeel (nog) geen bijstelling van de begroting nodig. In de begroting is rekening gehouden met de cao die loopt tot 1 mei 2017.
Prijsontwikkeling materiële budgetten	Wij passen <u>geen</u> algemene indexering toe op de materiële budgetten. Wij streven ernaar om permanent te innoveren en te besparen en daarmee ruimte te scheppen voor de ambities van de Samenlevingsagenda. Als budgetten 'aantoonbaar' te laag blijken te zijn dan wordt een verhoging van het budget als autonome ontwikkeling in de Begroting 2017 verwerkt. In onderdeel 2.3 van deze Perspectiefnota zijn de autonome ontwikkelingen, die wij op dit moment voor 2017 voorzien, opgenomen.
Subsidies	Wij passen <u>geen</u> algemene indexering (voor personele en materiële kosten) toe op subsidies aan 'maatschappelijke partners'. In de Begroting 2017 wordt een subsidieplafond voor het jaar 2017 vastgesteld. De subsidieaanvragen voor 2017 moeten volgens de verordening voor september 2016 worden ingediend. Op dit moment voorzien wij (nog) geen stijging van het subsidieplafond 2017. Bij het opstellen van de Begroting 2017 wordt op grond van de tot dan toe ingediende aanvragen en pro forma aanvragen een inschatting gemaakt van de benodigde extra middelen in verband met prijs en loonstijging bij de gesubsidieerde instellingen.
Rente	De interne rekenrente bedroeg tot en met de begroting 2016 4,5%. Als gevolg van de aanpassingen in de regelgeving zal in de begroting 2017 een andere rekenrente worden gehanteerd. Indicatief bedraagt de rekenrente 2,25%. De nieuwe kapitaallasten die samenhangen met de ambities van de samenlevingsagenda zijn met deze rekenrente doorgerekend. Bij de begroting 2017 zal de definitieve rekenrente worden vastgesteld. De aanpassing van de interne rekenrente wordt gezien in relatie tot de nieuwe regelgeving de geraamde financieringslasten, een structureel sluitende begroting en de kosten van instandhouding van het voorzieningenniveau. Voor de grondexploitaties wordt op grond van nieuwe regelgeving met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2016 een rekenrente gehanteerd van 1,8%.
Algemene uitkering	Voor de raming van de algemene uitkering gaan wij uit van de meest recent beschikbare circulaire bij het ambtelijk afronden van de Begroting 2017. Bij het ambtelijk afronden van de Perspectiefnota 2017 is uitgegaan van de Decembercirculaire 2015. De financiële effecten van de Meicirculaire 2016, die op 1 juni 2016 is gepubliceerd, konden niet tijdig meer worden geanalyseerd om te verwerken in deze Perspectiefnota 2017.
Woonlasten	Het coalitieakkoord wordt gevolgd, waarbij is afgesproken dat voor de woonlasten als totaal een 0-lijn (geen stijging) wordt gehanteerd. Gestreefd wordt naar lastenverlichting voor inwoners en ondernemers. Wij maken hierop alleen een uitzondering als het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt.

Onderwerp	Uitgangspunten voor de Begroting 2017
Overige tarieven	Voor de overige tarieven gelden veelal wettelijke kaders, zoals bijvoorbeeld de Wet Markt en Overheid. Voor veel tarieven is maximaal kostendekkend dan wel een maximum tarief een wettelijk kader. Jaarlijks wordt beoordeeld of tarieven (maximaal) kostendekkend zijn en worden de tarieven opnieuw vastgesteld.

2.2. Algemene uitkering

In de Perspectiefnota 2017 is de raming van de algemene uitkering opgenomen die is gebaseerd op de decembercirculaire 2015. De meicirculaire 2016 is bepalend voor het financieel meerjarenperspectief van Alblasserdam. Deze meicirculaire was bij het opstellen van de Perspectiefnota nog niet beschikbaar. De financiële effecten van de meicirculaire 2016 worden verwerkt in de begroting 2017.

2.3. Gemeenschappelijke regelingen

Algemeen

In deze Perspectiefnota is rekening gehouden met de financiële effecten van de concept begrotingen 2017 van de gemeenschappelijke regelingen. In de raad van 31 mei 2016 zijn deze begrotingen inclusief de zienswijzen behandeld.

Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden

2^e ronde trap af

Op 9 juni 2015 heeft de Drechtstraad de invulling van het restant van de 2^e ronde trap af vastgesteld. De uitwerking van de besluitvorming is verwerkt in de geactualiseerde begroting 2016 van de GRD. In de raadsvergadering van 26 mei 2015 heeft u een zienswijze ingediend op het voorstel van de GRD met betrekking tot de 2^e ronde trap af. Daarin bent u geïnformeerd dat niet alle voorstellen trap af 2 leiden tot een besparing voor de gemeentelijke begroting van Alblasserdam. Het nadeel bedraagt € 54.000 voor de jaren 2017 en verder. Dit nadeel bestaat uit de vrijval van de middelen minimabeleid van € 41.000 en een voor Alblasserdam nadeliger saldo op bodes en servicepleinen dan door de GRD ingeschat, omdat de bruto besparing wordt opgeheven door loonkosten van de door de gemeente in dienst genomen bodes.

3^e ronde trap af

Op 3 november 2015 heeft de Drechtstraad de omvang van de van de 3^e ronde trap af vastgesteld. Het ingeschatte Alblasserdamse aandeel bedraagt € 66.000 voor 2017 en € 107.000 vanaf 2018.

Eigen bijdrage CAK

Uit de concept begroting 2017 blijkt dat de verdeling van de eigen bijdrage CAK over de deelnemende gemeenten is aangepast. U heeft in uw zienswijze aangegeven niet te kunnen instemmen met deze verdeling. In de Perspectiefnota 2017 is de concept begroting 2017 van de GRD gevolgd. Het nadelige effect bedraagt € 132.000. Alblasserdam blijft inzetten op aanpassing van de begroting 2017. Wij hebben begrepen dat de SDD al een nadere analyse heeft uitgevoerd en dat er een gewijzigd voorstel voor de verdeling van de eigen bijdrage CAK in voorbereiding is. Voor Alblasserdam wordt het nadelig effect zoals blijkt uit de primaire begroting 2017 van de GRD grotendeels gecompenseerd. Wij houden in deze Perspectiefnota rekening dat het nadeel voor een bedrag van € 100.000 structureel zal worden gecompenseerd door de nieuwe verdeling. In de begroting 2017 zal de definitieve verdeling worden verwerkt, die ook in de geactualiseerde begroting 2017 van de GRD zal worden verwerkt.

Perspectiefnota GR Drechtsteden

De financiële consequenties van de Perspectiefnota van de GRD, die binnenkort aan de gemeenteraden wordt aangeboden voor zienswijzen, zijn nog niet in deze Perspectiefnota verwerkt. Het is ook nog niet zeker dat een aanvullende financiële bijdrage zal worden gevraagd van de gemeente Alblasserdam. Mogelijk wordt een extra inzet van personele capaciteit gevraagd. Deze personele capaciteit is beschikbaar.

Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid

In de begroting 2016 was een taakstelling voor de vernieuwde brandweerzorg opgenomen van € 104.000. Voor het jaar 2017 is de begrote bijdrage Alblasserdam op basis van de conceptbegroting 2017 overgenomen. Voor het jaar 2017 is een bedrag van € 76.000 van de taakstelling als nadeel afgeboekt, omdat het niet de verwachting is dat deze taakstelling voor het jaar 2017 nog wordt behaald. De raad heeft in de door haar vastgestelde zienswijze d.d. 31 mei 2016 gevraagd om in aansluiting op de ingediende zienswijze bij het meerjarenperspectief d.d. 24 november 2015 inzicht te geven op de voortgang van de bezuinigingsvoorstellen en te rapporteren over de uitkomsten van de permanente zoektocht naar innovatieve verbetermaatregelen in relatie tot de oorspronkelijke zoekopgave. Voor 2018 en verder is het restant van de verwachte taakstelling in van € 76.000 gehandhaafd. Wij zullen volgen of deze taakstelling wordt behaald met de gevraagde maatregelen.

2.4. Autonome ontwikkelingen

In de Perspectiefnota 2017 zijn de volgende (autonome) ontwikkelingen verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
• Effecten 1 ^e burap 2016	-/- 211	-/- 259	-/- 213	-/- 260
• Renteherziening Woonkracht10	-/- 69	-/- 67	-/- 66	-/- 66
Totaal (autonome) ontwikkelingen	-/- 280	-/- 326	-/- 279	-/- 326

Effecten 1^e bestuursrapportage 2016

In de 1^e bestuursrapportage 2016 is een aantal ontwikkelingen opgenomen, die een financiële doorwerking hebben in het meerjarenperspectief. De belangrijkste ontwikkelingen betreffen de kosten die samenhangen met de cao-aanpassing en de kosten voor het sociaal plan Blokweer.

Renteherziening Woonkracht10

De gemeente heeft langlopend geld uitgeleend aan Woonkracht10. In de overeenkomst is opgenomen dat om de 10 jaar een renteherziening wordt toegepast of kan worden gekozen voor vervroegde aflossing. Op 31-12-2016 is de eerstvolgende renteherzieningsdatum. Wij verwachten een lagere renteopbrengst na de renteherziening.

2.5. Ambities Samenlevingsagenda

In de begroting 2016 is met de lijnen van ruimte voor vernieuwing structureel budget beschikbaar gesteld voor de Samenlevingsagenda ter grootte van € 220.000. In totaal is in de begroting 2016 en het meerjarenperspectief 2017-2019 structureel circa € 700.000 aan budgetten voor de Samenlevingsagenda opgenomen. In bijlage 1 is hiervan een specificatie opgenomen.

De spelregels over wensen en bedenkingen bij nieuwe investeringen, nieuwe meerjarige verplichtingen e.d. zoals opgenomen in de financiële verordening gemeente Alblasserdam 2015 (artikel 7) zijn van toepassing voor het inzetten van het budget ruimte voor de Samenlevingsagenda.

In de periode tot en met mei 2016 zijn door de raad en het college besluiten genomen over de inzet van het budget ruimte voor de samenlevingsagenda. Het budget ruimte voor de samenlevingsagenda is op grond van deze besluiten als volgt ingezet:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
• SWEK	19	19	19	19
• Subsidie SWA op basis van koersplan	20	20	20	20
• Voorbereidingskrediet woonwagencentrum standplaatsen	20	20	19	19
• Tijdelijke uitbreiding formatie ruimtelijke ontwikkeling	57	-	-	-
• Dekking voorbereidingskrediet Lammetjeswiel	9	9	9	9
Totaal inzet ruimte voor de Samenlevingsagenda	125	68	67	67
<i>Restant beschikbaar</i>	<i>95</i>	<i>152</i>	<i>153</i>	<i>153</i>
Totaal budget ruimte voor de Samenlevingsagenda	220	220	220	220

De kapitaallasten van de investeringsbijdrage aan SWEK worden volgens het raadsbesluit op 24 november 2016 uit dit budget gedekt. De raad heeft op 29 maart 2016 een besluit genomen over het voorbereidingskrediet woonwagencentrum standplaatsen. Het college heeft besloten de kosten voor de subsidie aan SWA op basis van het koersplan en de tijdelijke uitbreiding van de formatie ruimtelijke ontwikkeling te dekken uit het budget ruimte voor de Samenlevingsagenda. In de 1^e bestuursrapportage 2016 heeft het college deze besluiten verantwoord. Het voorbereidingskrediet voor Lammetjeswiel is door de raad vastgesteld in de 2^e bestuursrapportage 2015. Het college heeft besloten deze kapitaallasten te dekken uit het budget ruimte voor de Samenlevingsagenda.

Financiële vertaling ambities

Het college heeft de ambities voor deze collegeperiode, die tot nu toe nog als pm-posten in de begroting waren opgenomen, als volgt financieel vertaald:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
• Vervolg deelname stichting Deal	45	45	45	45
• Formatie ruimtelijke ontwikkeling	114	171	171	171
• Uitvoering Visie Centrumhart	-	-	279	275
• Verplaatsing Woonwagencentrum Staalindustrieweg	-	-	61	61
• Voorbereidingskrediet Scheldeplein	5	4	4	4
• Uitvoeringskrediet Scheldeplein		7	7	7
Totaal ambities SA	164	227	568	563
• Te dekken uit restant beschikbaar budget ruimte voor de Samenlevingsagenda	95	152	153	153
Saldo claim ambities SA (budget -/- ambities)	-/- 69	-/- 75	-/- 415	-/- 410

Vervolg deelname Stichting Deal

Dit jaar zal besluitvorming worden gevraagd over voortzetting van Stichting Deal. In de Begroting 2016 waren de kosten alleen voor de pilot periode opgenomen. In deze Perspectiefnota hebben wij de kosten structureel opgenomen.

Formatie ruimtelijke ontwikkelingen

Op strategisch niveau is uitbreiding van de formatie noodzakelijk om de ambities uit de Samenlevingsagenda te kunnen realiseren. Het college heeft in 2016 besloten deze extra formatie te dekken uit het budget voor de Samenlevingsagenda (1^e bestuursrapportage 2016). De uitbreiding van deze formatie is mede gezien de Drechtstedelijke koers in het RMJP en het rapport ZSM structureel nodig. Nadrukkelijk wordt deze formatie ook betrokken bij de organisatie van de toekomst (zie onderdeel 2.6 hierna).

Uitvoering Visie Centrumhart

In 2016 is de visie op het centrumhart vastgesteld. In het centrum is op een groot aantal plekken een samenhangende ontwikkeling gewenst. De projecten zullen gefaseerd worden aangepakt. Voor deze begrotingsperiode is de renovatie van het gemeentehuis en de (her)ontwikkeling van de omgeving (o.a. Raadhuisplein) gepland. Voor deze projecten zijn de voorbereiding en uitvoering kredieten en de kapitaallasten opgenomen in deze begroting. De overige onderdelen van centrumontwikkeling zijn nog niet financieel vertaald.

Verplaatsing Woonwagencentrum Staalindustrieweg

In 2016 is overeenstemming bereikt met de bewoners van de Staalindustrieweg voor de verplaatsing van het woonwagencentrum naar twee nieuwe locaties. De kredieten voor voorbereiding en uitvoering van zowel de standplaatsen als de woonwagenwoningen zijn opgenomen in deze begroting.

Voorbereidingskrediet en uitvoering Scheldeplein

In navolging van de Samenlevingsagenda willen wij van het Scheldeplein een van de huiskamers van Alblasserdam maken. Voor dit project zijn de voorbereiding en uitvoering kredieten en de kapitaallasten opgenomen in deze begroting.

Onderwijshuisvesting

Sinds 2015 is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreiding van de onderwijsgebouwen, dit naast herstel in geval van bijzondere omstandigheden (calamiteiten) en het bekostigen van constructiefouten. Deze collegeperiode wordt mogelijk een uitbreiding van De Boeg voorzien. Een eerste zeer globale verkenning laat zien dat hierin zou kunnen worden voorzien met de uitbreiding met circa 6 lokalen van de dan op te heffen school De Loopplank. Deze mogelijke ontwikkeling is nog niet financieel vertaald.

2.6. Ruimtescheppende maatregelen

In de begroting 2016 en het meerjarenperspectief 2017-2019 zijn een aantal maatregelen en lijnen financieel verwerkt als 'ruimtescheppende maatregelen'. De motie over bestuurlijke en organisatorische vernieuwing, die bij begrotingsbehandeling door de raad is aangenomen, en het standpunt over het meetpunt luchtkwaliteit, dat de werkgroep luchtkwaliteit recent heeft ingenomen, leiden tot een tweetal financiële correcties in de Perspectiefnota 2017:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
• Bestuurlijke en organisatorische vernieuwing			-/- 100	-/- 100
• Meetpunt luchtkwaliteit	-/- 10	-/- 10	-/- 10	-/- 10
Totaal heroverweging op Begroting 2016	-/- 10	-/- 10	-/- 110	-/- 110

Bestuurlijke en organisatorische vernieuwing

Bij de bespreking van de begroting 2016 op 10 november 2015 heeft de Raad een motie aangenomen waarbij zij het college verzoekt het bedrag van € 100.000 voor organisatorische en bestuurlijke vernieuwing voor het jaar 2019 niet opnieuw financieel te vertalen in de Perspectiefnota. In haar overwegingen geeft de Raad het college mee een inhoudelijke discussie voor te bereiden over dit onderwerp, waarbij de veranderende omgeving en de rol in de Drechtsteden in elk geval worden meegenomen. Het college wil graag deze discussie voeren met de Raad en stelt voor dit te doen voor april 2017.

In deze discussie wil het college graag met de Raad in dialoog over welke mogelijkheden zij ziet voor deze vernieuwing, waarbij de inhoud sturend is voor de eventuele vervolg beweging. Dit biedt mogelijkheden om bijvoorbeeld collegeleden en management anders in te zetten gekoppeld aan een terugverdienmodel via regionale inzet. Hierin past overigens ook het heroverwegen van de benodigde formatie omvang van bestuur en organisatie met aandacht voor borging van continuering van het gedachtengoed van de samenlevingsagenda en de daarvoor benodigde competenties. Resultaat van de discussie wordt meegenomen in de Perspectiefnota 2018.

Meetpunt luchtkwaliteit

De werkgroep luchtkwaliteit heeft de wens om het meetpunt luchtkwaliteit te continueren. De Provincie Zuid-Holland zal 50% van de kosten financieren. De in de Begroting 2016 opgenomen besparing zal voor de helft worden gerealiseerd.

In deze Perspectiefnota 2017 zijn de volgende nieuwe ruimtescheppende maatregelen financieel verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2017	2018	2019	2020
• Heroverweging bestaande budgetten Samenlevingsagenda	65	20	89	87
• OZHZ sturen op kosten(dekkendheid)	75	100	100	125
• Organisatie van de toekomst			170	170
Totaal ruimtescheppende maatregelen	140	120	359	382

Heroverweging bestaande budgetten Samenlevingsagenda

In totaal is in de begroting 2016 en het meerjarenperspectief 2017-2019 structureel circa € 700.000 aan budgetten voor de Samenlevingsagenda opgenomen. Een deel van deze budgetten kan anders worden ingezet en is beschikbaar ter dekking van de ambities die in deze Perspectiefnota financieel zijn vertaald. De budgetten voor organisatieontwikkeling, netwerkorganisatie, duurzaamheid, implementatie arbeidsmarkt beleid en werkbudget cultuur zijn deels heroverwogen. Voor deze collegeperiode is nagegaan welk deel van de budgetten echt zal worden ingezet. Een deel van de middelen Landelijk stimuleringsprogramma Gezond in de Stad valt vrij. Na deze collegeperiode is alleen het structurele deel van deze budgetten gehandhaafd. In bijlage 2 is een totaal overzicht opgenomen van de budgetten voor de Samenlevingsagenda inclusief de voorstellen voor financiële vertaling van de ambities en de ruimtescheppende heroverwegingen van de bestaande budgetten.

OZHZ sturen op kosten(dekkendheid)

In de komende jaren verwachten wij minder aanvragen omgevingsvergunningen voor grote projecten. Wij voorzien dat de legesopbrengsten structureel dalen. In de begroting 2016 hadden wij al een structurele daling voorzien van € 175.000 vanaf 2018 oplopend tot € 350.000 vanaf 2020. Wij zullen de komende jaren sturen op kostendekkendheid van de tarieven. Het doel is de kosten en de opbrengsten met elkaar in balans te brengen, binnen de randvoorwaarde dat de leges maximaal kostendekkend zijn. Wij blijven hierover voortdurend in gesprek met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over deze ontwikkeling, de (on)mogelijkheden om het niveau van de kosten evenredig mee te laten dalen en de eventuele effecten voor het tarief bij 100% kostendekkendheid.

Over de afgelopen jaren zien we al een onderbesteding op het beschikbare budget voor bouw- en APV-taken. De onderbesteding voor 2015 bedraagt ruim 16%. Op basis van de bijdrageverordening krijgt Alblasterdam ruim € 50.000 terug in 2016. Dit is het deel van de onderbesteding dat groter is dan 10% van het budget. Ook in de opbrengsten van de legesvergunningen zien wij al een daling. In 2015 waren de legesopbrengsten € 124.000 lager dan geraamd. De raming voor de opbrengsten is in de begroting 2016 en in deze Perspectiefnota 2017 bijgesteld.

Medio 2016 loopt de vaste budgetafpraak met OZHZ af die van toepassing was op de eerste 3 jaar van de overgang van bouw- en woningtoezicht in 2013. In de komende tijd zullen gesprekken worden gevoerd met OZHZ over het budget voor 2016 en volgende jaren. Wij zetten in op een aanzienlijke besparing op het voor OZHZ beschikbare budget. De komende jaren verwachten wij ook onderbesteding op de budgetten die groter is dan 10%, waardoor wij een deel van het budget terugkrijgen. Voor deze ontwikkeling samen voorzien wij een voordeel van € 75.000 in 2017 oplopend tot € 125.000 in 2020. Dit voordeel is in deze Perspectiefnota financieel verwerkt. Daarnaast wordt verder onderzocht in hoeverre de opgelegde leges voor omgevingsvergunningen kostendekkend kunnen worden door verdere kostendaling en of aanpassing van het legestartief. Maatregelen die uit dit onderzoek volgen zijn nog niet financieel vertaald in deze Perspectiefnota.

Organisatie van de toekomst

De ambtelijke organisatie van Alblasterdam is al jaren volop in beweging. Organisatieontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling zijn een vast onderdeel van de reguliere werkzaamheden van medewerkers. Meebewegen in het ritme van de samenleving betekent ook dat continue wordt gekeken naar welke formatie en kwaliteiten van medewerkers nodig zijn om de Samenlevingsagenda tot een goed resultaat te brengen. Het Managementteam (MT) voert hierover ook regelmatig het gesprek met het college vanuit hun gezamenlijk visie op een veerkrachtige, flexibele en resultaatgerichte organisatie.

Voor deze collegeperiode is de formatie (inmiddels) toereikend om op de verschillende beleidsterreinen de doelstellingen uit de Samenlevingsprogramma te kunnen realiseren. Voor de volgende collegeperiode, met als eerste volle jaar 2019, is het mogelijk om als MT een taakstelling voor de organisatie op te nemen voor een bedrag van rond de € 170.000. De taakstelling kan worden gerealiseerd vanuit het verwachte natuurlijke verloop binnen het personeelsbestand door pensioen en vrijwillig vertrek van medewerkers naar een baan buiten Alblasserdam. Bij elke vacature die ontstaat, wordt integraal en organisatiebreed gekeken of de formatie wordt ingevuld en zo ja: op welke wijze. Op deze wijze zetten wij regie op de te behalen taakstelling en op onze organisatie van nu en van de toekomst.

2.7. Vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In 2014 heeft een door de VNG ingestelde adviescommissie een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. In 2015 zijn de adviezen uitgewerkt en de voorgestelde benodigde wijzigingen gepubliceerd. Dit heeft geleid tot een wijzigingsbesluit vernieuwing BBV dat op 17 maart 2016 is gepubliceerd. De wetwijziging is van toepassing vanaf begrotingsjaar 2017.

De belangrijkste wijzigingen met financiële impact op de begroting 2017 betreffen:

- Toerekening van rente.
- Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Toerekening van rente

Vanaf de begroting 2017 moet de gemeente de huidige rekenrente van 4,5% aanpassen. De nieuwe rekenrente vanaf 2017 is gebaseerd op de werkelijke huidige rentekosten. Uit de eerste indicatieve berekeningen volgt een te hanteren rekenrente van 2,25%. Voor de producten reiniging, riolering en begraven betekent dit dat er voordeel ontstaat, omdat daar minder rentekosten aan mogen worden toegerekend. Voordelen op deze producten worden verrekend op de bijbehorende bestemmingsreserves en komen niet ten gunste van het algemene exploitatiesaldo. Dit heeft wel een lager rente resultaat tot gevolg, die wel ten laste komt van het algemene exploitatiesaldo. Het indicatieve nadeel op de exploitatie bedraagt structureel € 340.000. Dit bedrag is **niet** financieel verwerkt in deze Perspectiefnota. Deze aanpassing heeft ook aanzienlijke gevolgen voor de kostendekkendheid van tarieven en het tarievenbeleid. Maatregelen in de tariefensfeer kunnen mogelijk het nadelige effect compenseren. Wij zullen deze mogelijkheden onderzoeken en een totaal voorstel voorleggen aan de raad bij de begroting 2017, binnen het kader dat voor de woonlasten de nul-lijn wordt gehanteerd.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Tot nu toe had de gemeente de vrijheid om investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut, zoals wegen al dan niet te activeren. Vanaf de begroting 2017 is het verplicht om investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren. Deze wijziging is aanleiding om de huidige methodiek, waaronder de voorziening beheer openbare ruimte, kritisch tegen het licht te houden. Dit vraagt wel om een langjarige doorkijk naar (de dekking van) de kosten van instandhouding van de openbare ruimte in de komende 10 tot 20 jaar.

Overige wijzigingen

Andere wijzigingen hebben betrekking op het toepassen van uniforme eenheden van taakvelden, verplichte beleidsindicatoren en de presentatie van overhead op één programma. De nieuwe begrotingsopzet die wij vanaf de Begroting 2015 hanteren, houden wij zo veel mogelijk in stand. Waar mogelijk presenteren wij de verplichte informatie in bijlagen in de begroting 2017.

2.8. Risico's en kansen

Voor het meerjarenperspectief van 2017 zijn een aantal specifieke risico's onderkend waarvan de financiële effecten niet zijn verwerkt in het geraamde resultaat. In onderstaande tabel geven wij inzicht in de mogelijke impact van de in deze paragraaf genoemde risico's.

Risico's en kansen	Mogelijke impact voor Alblasserdam	
	Risico's	Kansen
Inkomensondersteuning	€ 235.000	pm
Sociaal domein: ontwikkeling kosten en rijksbijdrage nieuwe taken zorg en jeugd	pm	pm
Reiniging	€ 440.000	pm
Splitsing Eneco	pm	pm
Financiële effecten aanpassing regelgeving BBV (interne rente, kostendekkendheid tarieven en investeringen maatschappelijk nut)	€ 340.000	pm

Inkomensondersteuning

Uit de concept begroting 2017 van de GRD blijkt een verwacht tekort op de inkomstenondersteuning van € 235.000 voor Alblasserdam. In de zienswijze heeft u gevraagd om nadere analyses ook in relatie tot andere budgetten. Vooralsnog is het tekort niet financieel verwerkt in deze Perspectiefnota, maar als risico aangemerkt.

Sociaal domein: ontwikkeling kosten en rijksbijdrage nieuwe taken zorg en jeugd

Gemeenten hebben bijna anderhalf jaar ervaring met de nieuwe taken zorg en jeugd. De budgetten in 2015 zijn meer dan toereikend gebleken. Het was een bewuste keuze om zuinig aan te doen gezien de grote financiële risico's en onzekerheden. Er werd in 2015 minder beroep op zorg gedaan dan we hadden verwacht op basis van de cijfers van het Rijk. Die cijfers bleken niet te kloppen.

Daarnaast zijn wij efficiënter omgegaan met de middelen cliëntondersteuning. Voor 2016 verwachten wij meer geld uit te geven aan de lokale uitvoering en daarmee de budgetten beter te benutten. Dit komt doordat plannen en afspraken die in 2015 zijn opgestart in 2016 tot volledige uitvoering komen. Voor de eerste drie jaar is regionaal solidariteit afgesproken met de gemeenten in de Drechtsteden (zorg) en Zuid-Holland Zuid (jeugd). In 2017 zullen afspraken gemaakt worden voor de periode na deze eerste drie jaren. Het is van belang het komende jaar scherp zicht te krijgen op de structurele kosten en budgetten, zowel lokaal als regionaal. In de Perspectiefnota is het kader dat de rijksbudgetten kaderstellend zijn toegepast.

Reiniging

Gezien de landelijke doelstelling op het gebied van afvalinzameling en de overschrijdingen op het product reiniging is een nieuwe aanpak noodzakelijk. Voor 2017 zal het nog vast te stellen grondstoffenplan in werking treden welke een besparing van € 180.000 zal realiseren. De focus ligt dan op het scheiden bij de bron (oud papier, plastic en gft aan huis ophalen) en restafval op afstand (ondergrondse container) met de daaraan gekoppelde loopafstand. Hoewel het grondstoffenplan een goede basis is om het gescheiden inzamelen te verbeteren zal de landelijk doelstelling nog niet worden gerealiseerd. Ook financieel zijn de kosten nog niet kostendekkend.

Voor het college zijn dit de aanleidingen om voor te sorteren op Diftar, waarbij er een laag basis tarief wordt ingevoerd en een apart "vervuilingstarief" waar de inwoners direct invloed op hebben door een goede scheiding van afval te realiseren. Deze manier levert niet alleen financieel een besparing op van € 150.000, maar ook worden de landelijke doelstellingen gerealiseerd. Gekoppeld daaraan zal gekeken worden naar het beleid rondom kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing, die op dit ogenblik boven de landelijke norm ligt. Het minimabeleid biedt mogelijkheden om nadelige gevolgen hiervan voor deze doelgroep te compenseren. Binnen het product riolering is er € 100.000 ruimte, waardoor deze heffing verlaagd kan worden en de afvalstoffenheffing kan worden verhoogd, hierdoor kunnen de woonlasten gelijk blijven. Zonder beleidsaanpassingen ontstaat er een structureel tekort op reiniging van € 440.000.

Splitsing Eneco

De aanstaande splitsing van Eneco kan mogelijk nadelige financiële consequenties hebben voor de dividend opbrengsten. Later dit jaar zal een voorstel aan de raad worden aangeboden over de splitsing van de aandeelhoudersrechten over twee organisaties en de effecten hiervan.

Financiële effecten aanpassing regelgeving BBV

Zie paragraaf 2.7.

In de Begroting 2017 worden de financiële effecten van de risico's alleen financieel verwerkt in de programmabegroting voor zover wij inschatten dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen in 2017. De overige risico's zullen worden betrokken bij de actualisering van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Begroting 2017.

3. Uiteenzetting financiële positie

De financiële positie van een gemeente is niet alleen uit de balans af te lezen. Om een goed beeld van de financiële positie van een gemeente te krijgen, zijn meerdere kengetallen relevant. In de verschillende paragrafen is nadere informatie opgenomen over onder meer het risicoprofiel, het weerstandsvermogen, de schuldpositie, het beheer van kapitaalgoederen en het grondbeleid. Op grond van deze informatie kan een totaal beeld van de financiële positie van een gemeente worden gevormd.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam is als volgt samen te vatten:

Indicator	Gunstig	Neutraal	Ongunstig
Structureel sluitende begroting	Doelstelling begroting 2017		PPN 2017
Weerstandsvermogen			
Schuldpositie	Jaarrekening 2015		

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht.

Structureel sluitende begroting

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* alle jaren zijn individueel 'structureel' sluitend
- *Neutraal:* alle jaren zijn per saldo 'structureel' sluitend
- *Ongunstig:* geen 'structureel' sluitende begroting

In hoofdstuk 2 is het meerjarenperspectief voor de begroting 2017-2020 weergegeven. Over de totale periode 2017-2020 is op grond van dit perspectief per saldo nog geen sprake van een 'structureel' sluitende begroting.

Voldoende weerstandsvermogen

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* weerstandsratio (algemeen) voldoet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Neutraal:* weerstandsratio (algemeen) voldoet niet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4, maar is wel minimaal 1,0 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Ongunstig:* weerstandsratio (algemeen) is in één of meerdere jaren kleiner dan 1,0

In het coalitieakkoord 'Alblasserdam: dorp met karakter' is als uitgangspunt opgenomen dat wij streven naar een ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 1,4. Dit betekent dat de buffer 1,4 maal de bekende risico's afdekken.

Rekening houdend met de resultaatbestemming 2015 en een de voorgestelde besluiten uit de 1e bestuursrapportage 2016 en de éénmalige dekking voor de woonwagendplaatsen hebben wij het meerjarenperspectief van het weerstandsvermogen in beeld gebracht.

Bedragen * € 1.000		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Weerstandscapaciteit	Algemeen	3.485	4.102	4.096	4.088	4.072	4.056
	Grondexploitaties	1.257	1.257	1.257	1.257	1.257	1.257
	Totaal	4.742	5.359	5.353	5.344	5.329	5.313
Risicoprofiel	Algemeen	2.621	2.621	2.649	2.183	2.183	2.183
	Grondexploitatie	657	317	317	317	317	317
	Totaal	3.278	2.938	2.966	2.500	2.500	2.500
Weerstandsratio PPN 2017	Algemeen	1,3	1,6	1,5	1,9	1,9	1,9
	Grondexploitatie	1,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	Totaal	1,4	1,8	1,8	2,1	2,1	2,1
Weerstandsratio Begroting 2016	Algemeen	1,5	1,5	1,5	1,9	1,9	
	Grondexploitatie	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	
	Totaal	1,5	1,5	1,6	1,8	1,8	

De weerstandscapaciteit zal naar verwachting redelijk stabiel blijven vanaf 2016. Het algemene risicoprofiel is tot en met 2017 aanzienlijk hoger als gevolg van de decentralisaties. In de eerste drie jaar vanaf de startdatum per 1 januari 2015 zal het risico dat een beroep op de vangnetfunctie leidt tot hogere kosten dan de rijksbudgetten hoger zijn. Vanaf 2018 is dat risico naar verwachting relatief lager. Voor de grondexploitatie neemt het risicoprofiel af, omdat door de aanpassing van de toe te rekenen rente aan de grondexploitatie meer risico's kunnen worden gedekt uit verwachte positieve resultaten van de grondexploitatie.

Uit het meerjarenperspectief van de weerstandsratio blijkt dat wij verwachten in alle jaren te blijven voldoen aan het uitgangspunt dat de beschikbare buffer (de weerstandscapaciteit) minimaal 1,4 maal de bekende risico's afdekken. Indien de weerstandsratio tijdelijk onder 1,4 daalt is nog sprake van een 'voldoende' weerstandsvermogen, maar zullen wel maatregelen getroffen moeten worden om weer boven de streefwaarde van 1,4 te komen.

In dit meerjarenperspectief is nog geen rekening gehouden met kansen op versterking van de weerstandscapaciteit door bijvoorbeeld positieve resultaten op grondexploitatie, positieve jaarresultaten en vrijval uit bestemmingsreserves ten gunste van de algemene reserve. In de periode 2016-2020 verwachten wij voor € 1,4 miljoen aan positieve resultaten op grondexploitatie te realiseren. Uit het financieel perspectief in hoofdstuk 2 blijkt dat wij vooralsnog geen positieve resultaten uit de exploitatie verwachten. Doelstelling is in de begroting 2017 voor alle jaren een 'structureel' sluitende begroting te presenteren. Eventuele positieve resultaten moeten wij eerst daadwerkelijk realiseren voordat wij hiermee rekening houden voor de weerstandscapaciteit. De nota reserves en voorzieningen wordt momenteel geactualiseerd. Bij deze actualisatie zullen wij kritisch beoordelen of de inzet van gevormde bestemmingsreserves noodzakelijk is of dat deze deels kunnen vrijvallen ter versterking van onze weerstandscapaciteit.

Schuldpositie

Normering op grond van normen afgeleid van Europese normen:

- *Debt ratio:* *kleiner dan 80%. Een debt ratio van 80% of hoger geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.*
- *Netto schuld / inkomsten:* *kleiner dan 100% (stoplicht op oranje) en 130% (stoplicht op rood). De netto schuld gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten.*

Voor de schuldpositie zullen wij in de begroting 2017 de meerjarige ontwikkeling van de schuldpositie in beeld brengen.

4. Zoekrichtingen op weg naar een sluitende begroting

In deze paragraaf wordt het proces geschetst waarmee het college invulling wil geven aan de ambitie om deze collegeperiode structureel € 130.000 tot € 395.000 aan 'extra' ruimte te scheppen om de ambities uit de Samenlevingsagenda waar te kunnen maken binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Het college denkt de 'extra' ruimte voor de ambities vooral te kunnen vinden langs de lijn van nieuw voor oud! Het vrijmaken van financiële middelen voor nieuwe ontwikkelingen vraagt om voortdurend ook te kijken naar welke bestaande activiteiten niet meer bijdragen aan de beleidsdoelstellingen. Een continue beweging van nieuw voor oud!

In deze Perspectiefnota 2017 is de ontwikkeling naar de organisatie van de toekomst bijvoorbeeld al financieel vertaald. De bestuurlijke en organisatorische vernieuwing (op managementniveau) is wel geschetst maar op uitdrukkelijk verzoek van de raad nog niet financieel vertaald in het meerjarenperspectief.

Het college denkt de 'extra' financiële ruimte voor de ambities langs de lijn van nieuw voor oud te kunnen vinden door:

- Versterking van de Samenlevingsagenda;
- Kritisch te (blijven) kijken naar de activiteiten die niet bijdragen aan de Samenlevingsagenda en keuzes te maken welke van deze activiteiten wij niet meer uitvoeren;
- Kritisch te (blijven) kijken welke activiteiten mogelijk tegen minder kosten kunnen worden uitgevoerd en kritisch te blijven op mogelijke extra inkomsten;
- Ontschotten van de budgetten.

Versterking van de Samenlevingsagenda

Het college heeft de verwachting dat de diverse initiatieven uit de Samenlevingsagenda, door goede samenwerking met partners, betrokkenheid van stichtingen en verenigingen bij de voorbereidingen en uitvoering van de initiatieven en de inzet van de vele vrijwilligers, op termijn zullen leiden tot (financiële) voordelen.

Keuzes in activiteiten, die niet bijdragen aan de Samenlevingsagenda

Het college wil kritisch kijken naar de noodzaak en wenselijkheid van activiteiten die geen onderdeel zijn van en / of niet bijdragen aan de doelen uit de Samenlevingsagenda. Door gericht keuzes te maken in welke activiteiten wij niet meer als gemeente zullen uitvoeren of aan partners in de samenleving over te laten, kunnen wij financiële ruimte scheppen voor de ambities uit de Samenlevingsagenda.

Kostenefficiency en extra inkomsten

Het college wil ook kritisch blijven op de kosten van bestaande activiteiten. Door goed zicht te hebben op de beïnvloedbaarheid van de huidige kostenstructuur en dit inzicht te combineren met de uitkomsten van benchmarks van de lasten ten opzichte van vergelijkbare gemeenten en meerjarige analyses van afwijkingen van realisatie ten opzichte van budgetten (afgelopen 3 jaar) wil het college richting blijven geven aan de zoektocht naar mogelijke besparingen. Wij zullen onze aandacht eerst richten op mogelijke besparing van kosten:

- die in hoge mate zijn te beïnvloeden;
- voor activiteiten waaraan wij relatief veel middelen besteden (ten opzichte van andere gemeenten) en waarvan dit niet is te verklaren vanuit gemaakte politieke keuzes of andere oorzaken;
- waar gemeten over de afgelopen drie jaar de realisatie structureel lijkt af te wijken van de budgetten.

Voor thema's uit onze Samenlevingsagenda, zoals bijvoorbeeld duurzaamheid, bestaan zeer veel subsidiemogelijkheden. Of wij deze subsidiemogelijkheden al ten volle benutten, is nog maar de vraag. Het college wil, zeker voor de (investerings)projecten die nog volgen uit de

Samenlevingsagenda, samen met onze maatschappelijke partners kritisch blijven kijken naar het benutten van bestaande subsidiemogelijkheden.

Het college denkt hierbij ook aan de volgende concrete zoekrichtingen:

- Sterk blijven sturen op de budgetten voor gemeenschappelijke regelingen, o.m. systematiek Trap op Trap af.
- Continu blijven zoeken naar innovaties en ruimte voor vernieuwing. Hierbij kan onder meer kritisch worden gekeken naar de kosten van inzet bij evenementen en het doorberekenen van kosten aan projectontwikkelaars.
- In vervolg op de in onderdeel 2.6 al verwerkte ruimtescheppende maatregelen door het sturen op kostendekkendheid bij OZHZ wordt onderzocht in hoeverre de opgelegde leges voor omgevingsvergunningen kostendekkend kunnen worden door verdere kostendaling en of aanpassing van het legestartief. Maatregelen die uit dit onderzoek volgen zijn nog niet financieel vertaald in deze Perspectiefnota.

Ontschotten van de budgetten

Het college wil kritisch blijven kijken naar mogelijke 'dubbelingen' in de vele (meervoudig) lokale en regionale initiatieven en bestaande activiteiten. Het beleggen van de initiatieven op het juiste niveau is daarbij essentieel om maximaal maatschappelijk rendement te behalen en de kosten te beheersen of zelfs te reduceren.

Per 1 januari 2015 heeft de gemeente er taken op het gebied van zorg, jeugd en werk bij gekregen. In het eerste jaar heeft de transitie plaatsgevonden en is ingezet op de continuïteit van zorg en het uitrollen van het nieuwe beleid. Dit eerste jaar is goed verlopen. De zorg is geleverd en de grote financiële risico's zijn gelukkig niet bewaarheid. Sterker nog, er is in dat eerste jaar een behoorlijk overschot zichtbaar zonder dat er signalen van grote inhoudelijke problemen bij zorgvragers zijn. Dit biedt kansen voor innovatie, ontschotting en transformatie, waarbij investeren in het lokaal preventief veld en het stimuleren en ondersteunen van maatschappelijke initiatieven, conform de landelijke wetgeving en de lokale en regionale beleidsplannen leidend is. Op die manier willen we het beroep op dure maatwerkvoorzieningen reduceren. Uiteindelijk moet dat leiden tot zorg dichtbij en lokaal én tot een verdere reductie van de kosten, waarbij het vangnet voor de meest kwetsbaren nooit ter discussie mag staan. In dat licht is het budget, dat conform de samenlevingsagenda kaderstellend is, niet leidend en biedt het daadwerkelijk kansen voor structurele reductie van de kosten. Die kansen zullen wij in de komende tijd verkennen. Waarbij we goed kijken naar welke taken we op welk niveau beleggen en de discussie over de onderlinge regionale solidariteit zorgvuldig zullen voeren. Daarbij natuurlijk kritisch kijkend naar een aantal taakstellingen die nog in de begroting zijn opgenomen binnen het sociaal domein en naar de ontwikkeling van de rijksbudgetten.

5. Van Perspectiefnota naar begroting

5.1. Algemene beschouwingen

Deze Perspectiefnota wordt behandeld in de raad tijdens de Algemene beschouwingen op 28 juni 2016. In het lokaal-democratisch proces heeft de raad de taak en verantwoordelijkheid van richtinggeven aan het college, wij kijken er naar uit de discussie met u te voeren over:

- de (financiële vertaling van de) ambities uit de Samenlevingsagenda;
- de voorgestelde zoekrichtingen op weg naar een sluitende begroting;
- het in onderdeel 5.2. voorgestelde proces.

5.2. Proces op weg naar de begroting

Deze Perspectiefnota geeft inzicht in de financiële vertaling van de ambities voor deze collegeperiode. De financiële ruimte die ontstaat in de algemene uitkering en ruimtescheppende maatregelen in deze Perspectiefnota is nog niet voldoende om de kosten van de ambities, maar ook de nadelen uit gemeenschappelijke regelingen en andere autonome ontwikkelingen te dekken. Uit de Perspectiefnota blijkt nog een opgave om tot een structureel sluitende begroting te komen. Ook de nieuwe BBV regels hebben nog forse nadelige consequenties. Dit vraagt om keuzen van het college en van de raad. Samen kiezen.

Het college doet de suggestie om in september met de raad nog oriënterend te spreken over de voorstellen die in de zomermaanden worden voorbereid. De raad is van harte uitgenodigd om:

- hetzij bij de algemene beschouwingen in juni suggesties in te brengen voor zoekrichtingen om te komen tot een sluitende begroting;
- hetzij op een later moment ook zelf of in overleg met de samenleving concrete voorstellen in te dienen voor de oriënterende bespreking in september.

5.3. Planning

De behandeling van de begroting 2017 staat gepland op 8 november 2016.

Bijlage 1: Overzicht budgetten voor ambities Samenlevingsagenda Begroting 2016

Budgetten Samenlevingsagenda 'Samen doen'	Budget	2017	2018	2019	2020
Regisseursfunctie Sociaal Domein	PPN2015	80.000	80.000	80.000	80.000
Bestuursstijl/- communicatie	PPN2015	70.000	70.000	70.000	70.000
Algemeen budget organisatieontwikkeling o.a. opleiding	PPN2015	45.000	45.000	45.000	45.000
Versterking sturing als netwerkorganisatie/procesoptimalisatie	PPN2015 / B2015	40.000	-	-	-
Centrumontwikkeling	PPN2015	50.000	50.000	50.000	50.000
(Regionale) economie	PPN2015	35.000	35.000	35.000	35.000
Duurzaamheid en Milieu	PPN2015 / B2015	80.000	80.000	80.000	80.000
Actie plan Luchtkwaliteit	B2015	-	-	-	-
Cofinanciering Waterdriehoek	B2015	8.000	8.000	8.000	8.000
Subsidie SWA	B2015	8.000	8.000	8.000	8.000
Pomp Lammetjeswiel	PPN2016	13.000	13.000	13.000	13.000
Berging Sporthal	PPN2016	9.500	9.000	9.000	8.500
Landelijke Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad	PPN2016	45.000	-	-	-
Implementatie Arbeidsmarktbeleid	PPN2016	25.000	25.000	25.000	25.000
Werkbudget Cultuur	PPN2016	10.000	10.000	10.000	10.000
Fietsverbinding Papendrecht	PPN2016	12.000	26.000	26.000	26.000
Uitbreiding jongerenwerk	PPN2016	24.000	24.000	24.000	24.000
Ruimte voor de Samenlevingsagenda	B2016	220.000	220.000	220.000	220.000
Totaal budgetten Samenlevingsagenda 'Samen doen'		774.500	703.000	703.000	702.500

Bijlage 2: Overzicht budgetten voor ambities Samenlevingsagenda na Perspectiefnota 2017

Budgetten Samenlevingsagenda 'Samen doen'	Budget	2017	2018	2019	2020
Regisseursfunctie Sociaal Domein	PPN2015	80.000	80.000	80.000	80.000
Bestuursstijl/- communicatie	PPN2015	70.000	70.000	70.000	70.000
Algemeen budget organisatieontwikkeling o.a. opleiding	PPN2015 / PPN2017	25.000	25.000	-	-
Versterking sturing als netwerkorganisatie/procesoptimalisatie	PPN2015 / B2015 / PPN2017	20.000	-	-	-
Centrumontwikkeling	PPN2015	50.000	50.000	50.000	50.000
(Regionale) economie	PPN2015	35.000	35.000	35.000	35.000
Duurzaamheid en Milieu	PPN2015 / B2015 / PPN2017	80.000	80.000	71.200	73.100
Cofinanciering Waterdriehoek	B2015	8.000	8.000	8.000	8.000
Subsidie SWA	B2015	8.000	8.000	8.000	8.000
Pomp Lammetjeswiel	PPN2016	13.000	13.000	13.000	13.000
Berging Sporthal	PPN2016	9.500	9.000	9.000	8.500
Landelijke Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad	PPN2016 / PPN2017	20.000	-	-	-
Implementatie Arbeidsmarktbeleid	PPN2016 / PPN2017	25.000	25.000		
Werkbudget Cultuur	PPN2016 / PPN2017	10.000	10.000		
Fietsverbinding Papendrecht	PPN2016	12.000	26.000	26.000	26.000
Uitbreiding jongerenwerk	PPN2016	24.000	24.000	24.000	24.000
SWEK	Raad 24-11-2015	19.200	19.200	19.200	19.200
Subsidie SWA op basis van koersplan	college 15-12-2015	20.000	20.000	20.000	20.000
Vorbereidingskrediet woonwagen standplaatsen	Raad 29-3-2016	20.000	19.600	19.200	18.800
Dekking voorbereidingskrediet Lammetjeswiel	1e burap 2015 / college 19-4-206	9.100	8.900	8.800	8.600
Formatie ruimtelijke ontwikkeling	college 29-3-2016 / 1e burap 2016 / PPN 2017	171.000	171.000	171.000	171.000
Vervolg deelname stichting Deal	PPN2017	45.000	45.000	45.000	45.000
Uitvoering Visie Centrumhart	PPN2017			278.700	275.300
Verplaatsing Woonwagencentrum Staalindustrieweg	PPN2017			61.400	60.700
Vorbereidingskrediet Scheldeplein	PPN2017	4.500	4.400	4.300	4.200
Uitvoeringskrediet Scheldeplein	PPN2017		7.200	7.100	7.000
Totaal budgetten Samenlevingsagenda 'Samen doen'		778.300	758.300	1.028.900	1.025.400